

Abstrakt

Východiska: Vzhledem k demografickému stárnutí obyvatelstva ve vyspělých zemích, roste zastoupení seniorů v populaci. Tento trend se odráží i v adiktologii, kdy se stále častěji setkáváme s cílovou skupinou seniorů závislých na návykových látkách (gerontoadiktologie). V ČR je poměrně dobře vybudovaná síť služeb pro adiktologické klienty, ve které má své opodstatněné místo pobytová služba následná péče. Zaměřuje se především na udržování pozitivních změn v chování, postupné začlenění klientů do normálního života a efektivně podporuje abstinenci. Avšak žádný dosavadní výzkum nereflektuje, jak je tato služba dostupná gerontoadiktologickým klientům v Jihomoravském, Jihočeském a v Kraji Vysočina, jaké má pro ně programy a přizpůsobení, popřípadě jaké jsou nedostatky v péči o tyto klienty.

Cíle: Jádrem výzkumu je zmapovat dostupnost služeb pobytové následné péče v Jihočeském, v Jihomoravském a v kraji Vysočina pro gerontoadiktologické klienty. Identifikovat možné limitující faktory pro tuto cílovou skupinu a poskytnout autentickou subjektivní zkušenost výzkumníků, v roli příbuzných adiktologických klientů, při komunikaci se službami.

Metody výzkumu: Praktická část práce byla realizována za pomoci kvalitativní výzkumné metody Mystery shopping, při které realizátoři studie, v roli potenciálních zájemců o služby následné péče, telefonicky zjišťovali potřebné informace. Respondenti výzkumu byli vybráni na základě předem zvolených kritérií. Jsou jimi všechna zařízení nabízející pobytovou následnou péči v Jihomoravské, Jihočeském a v kraji Vysočina s cílovou skupinou nad 18 let do minimálně 70 let věků. Těchto zařízeních je dle přehledu sedm. Získaná data byla zpracována metodou textové analýzy realizovaných rozhovorů.

Výsledky: Díky výsledkům výzkumu bylo zjištěno, že ve třech zařízeních ze sedmi by bylo možné bez limitů a podmínek gerontoadiktologického klienta umístit. Důvody pro neumístění byly různé. Klient nesplňoval cílovou skupinu, ve službě docházelo k administrativním změnám, tudíž nepřijímala žádné klienty. Důvodem a limitem byla také nutnost zaměstnání a nevyhovující délka pobytu pro seniorské klienty. Z výzkumu vyplynuly tyto limitující faktory, kapacita zařízení a nutnost dobrého zdraví a mobility, neboť všechny nabízené služby byly bariérové a neměly k dispozici vhodnou lékařskou péči. Výzkum také ukázal, že pracovníci v zařízeních mají kvalitní informace o službě, jsou ochotni poradit a nahlíží na zájemce o službu bez předsudků.

Závěry: Gerontoadiktologické klienty lze do služeb pobytové následné péče umístit, ale ve většině případů jsou pro ně i určité limity. Je třeba poukázat na to, že žádná služba nemá přímo program, který se věnuje seniorským klientům a nemají s nimi příliš zkušeností. Efektivním by se mohlo jevit zvýšení počtu domovů se zvláštním režimem pro závislé seniory.

Klíčová slova: adiktologické služby, gerontoadiktologie, gerontologie, následná péče.